1 SEM TDC GEO G 1

2019

(November)

GEOLOGY

(General)

Course: 101

(General Geology)

Full Marks: 80

Pass Marks: 32/24

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

UNIT: 1.1

(Introduction to Geology)

(Marks: 15)

1. অৱক্ষয়ৰ বিভিন্ন প্ৰক্ৰিয়াসমূহ বৰ্ণনা কৰা। 6

Describe the different processes of weathering.

2. তলৰ যি কোনো দুটাৰ চমু টোকা লিখা: 2×2=4

Write short notes on any two of the following:

- (a) হিমনদীয় অৱক্ষেপ Glacial deposit
- (b) স্থালামুখীয় দ্রব্য Product of volcano
- (c) অশ্বখুৰাকৃতি হ্ৰদ Ox-bow Lake
- 3. শিলৰ সংজ্ঞা লিখা। পৃথিৱীত পোৱা মুখ্য শিলৰ প্ৰকাৰসমূহৰ উপযুক্ত উদাহৰণ দিয়া। 1+3=4 Define rock. Give suitable examples of main rock types of the earth.
- 4. শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা : ½×2=1 Choose the correct answer :
  - (a) পদাৰ্থৰ পৰিবহণ অৱক্ষয় প্ৰক্ৰিয়াৰ এটা অংশ। (হয়/নহয়) Transportation of material is a part of the weathering process.

(Yes/No)

(b) 'গ্ৰাৱৰেখা' কোনটো প্ৰক্ৰিয়াৰ লগত জড়িত?

(নদী/বতাহ/হিমবাহ)

'Moraine' is associated with which

'Moraine' is associated with which process?

(River/Wind/Glacier)

20P/233

(Continued)

UNIT: 1.2

(Crystallography and Mineralogy)

UNIT: 1.2.1

(Crystallography)

(Marks: 25)

5. শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা :

1×2=2

Choose the correct answer:

(a) প্রতিটো ক্রিষ্টল পদ্ধতিব নির্দিষ্ট অক্ষানুপাত থাকে।

 (হয়/নহয়)

 Every crystal system has a definite axial ratio.

(Yes/No)

(b) গ'নিঅ'মিটাৰৰ সহায়ত জোখা হয় ____।

(ঘন কোণ/অন্তৰাপৃষ্ঠীয় কোণ/অক্ষানুপাত)

Goniometer is used to determine ____.

(Solid angle/Interfacial angle/

Axial ratio)

- 6. তলত দিয়াসমূহৰ যি কোনো তিনিটাৰ বিষয়ে চমু টোকা লিখা: 2×3=6
  Write short notes on any three of the following:
  - (a) ক্ৰিষ্টলৰ প্ৰতিসামা Symmetry elements of crystals

(Turn Over)

- (b) অক্ষানুপাত Axial ratio
- (c) ক্রিষ্টল পদ্ধতি Crystal system
- (d) ক্ৰিষ্টলৰ যমজ Twin crystal
- 7. তলত দিয়াসমূহৰ যি কোনো তিনিটাৰ চমু টোকা লিখা : $4\times3=12$ Write briefly on any three of the following :
  - (a) চতুদ্ধোণী পদ্ধতিৰ সাধাৰণ শ্ৰেণীৰ প্ৰতিসাম্য

    Symmetry elements of normal class of tetragonal system
  - (b) ক্রিষ্টল বৃদ্ধি আৰু স্পেছ লেটিছ Crystal growth and space lattice
  - (c) ফেল্ম্পাৰৰ যমজতা Twining in feldspars
  - (d) সমমাত্রা পদ্ধতিৰ সাধাৰণ শ্রেণীৰ বিভিন্ন ৰূপসমূহ

    Different forms of normal class of isometric system

- 8. তলত দিয়াসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ চমু টোকা লিখা : 2½×2=5
  Write short notes on any two of the following :
  - (a) পৰিমেয় সূচকমালা বিধি
    Law of rational indices
  - (b) বিন্দু বৰ্গ আৰু বিন্যাস বৰ্গ

    Point group and space group
  - (c) অন্তৰাপৃষ্ঠীয় কোণ Interfacial angle

UNIT: 1.2.2

(Mineralogy)

(Marks: 25)

- 9. তলত দিয়াসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা : 3×2=6

  Describe briefly on any two of the following :
  - (a) সাধাৰণ আৰু অসাধাৰণ ৰশ্মি
    Ordinary and extraordinary ray
  - (b) ব্যতিকৰণ বৰ্ণ Interference colour
  - (c) বহুবৰ্ণতা Pleochroism

10.	তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :	4×3=12
	Answer the following questions:	

- (a) কোৱাৰ্টজৰ ভৌতিক আৰু আলোক ধৰ্মসমূহ বৰ্ণনা কৰা।

  Describe the physical and optical properties of quartz.
- (b) অণুবীক্ষণ যন্ত্ৰৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিক চিহ্ন নিৰ্ণয় কৰা পদ্ধতি বৰ্ণনা কৰা। Describe the procedure for determining of optic sign with the help of microscope.
- (c) অণুবীক্ষণ যন্ত্ৰৰ দ্বাৰা অধ্যয়ন কৰা মণিকৰ আলোক ধৰ্মসমূহৰ বৰ্ণনা দিয়া। Describe the optical properties of mineral under microscope.
- 11. একাক্ষীয় আৰু দ্বি-অক্ষীয় মণিকৰ ব্যতিকৰণ নক্সাসমূহ বৰ্ণনা কৰা। 5
  Describe the interference figures of uniaxial and biaxial minerals.
- 12. 'নিকল প্ৰিজম'ৰ ব্যৱহাৰ সম্পৰ্কে লিখা।
  Write about the use of 'nicol prism'

2

UNIT: 1.3

(Structural Geology)

(Marks: 15)

13. তলৰ যি কোনো দুটাৰ চমু টোকা লিখা:

 $2 \times 2 = 4$

5

Write short notes on any two of the following:

- (a) বিকৃতিকৰণ আৰু বিস্তৃতিকৰণ Distortion and dilation
- (b) টো চিহ্ন Ripple marks
- (c) প্ৰকৃত নতি আৰু আপাত নতি True dip and apparent dip
- 14. চ্যুতিৰ সূত্ৰ লিখা আৰু চ্যুতিৰ শ্ৰেণীকৰণ বৰ্ণনা কৰা। 1+5=6

  Define fault and describe the classification of fault.
- 15. ফলক বিৱৰ্তনবাদ বুলিলে কি বুজা? ফলক বিৱৰ্তনবাদ তত্ত্বৰ গুৰুত্বৰ বিষয়ে লিখা।

What do you mean by plate tectonics? Write on the importance of plate tectonic theory.

नाँश्वा / Or

বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ বিষম বিন্যাস উপযুক্ত চিত্ৰসহ বৰ্ণনা কৰা। Write on the different types of unconformities with suitable diagram.

***